Uppsala kommun

Datum:
2026-10-29

Diarienummer:
UBN-2026-05383-1

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Avin Lööf

Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola enligt bilagt förslag, samt
2. **att** fastställda kriterier börjar gälla till gymnasievalet 2027

Ärendet

Till gymnasievalet 2027 införs det nya gymnasieantagningssystemet Mitt gymnasieval. Med ett nytt system kommer också ändrade arbetssätt vilket kräver vissa anpassningar av kriterierna för gymnasievalet. I huvudsak handlar det om förtydligande kring sent val.

Beredning

Ärendet har beretts av utbildningsförvaltningen. Frågan om sent val har förankrats med referensgrupp för studie- och yrkesvägledare (SYV) samt Ung Uppsala som arbetar med unga som varken studerar eller arbetar. I referensgruppen för SYV ingår personer från kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor i Uppsala kommun och samverkanskommunerna.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur jämställdhets- eller näringslivsperspektiv.

Föredragning

Föreslagna förändringar

I kriterierna har det tidigare inte framgått vilka elever som har haft möjlighet att genomföra sent val. Sent val är ett val som görs efter att ansökningsperioden stängt.

Sökande med sena val deltar i samma antagningsomgång som alla andra, men de sena val som eleven lagt till i ansökan tilldelas plats på först efter att sökande som gjort valen i tid har antagits till programmen. Elever har tidigare kunna lägga till sena val och ändra rangordningen på sina val. En förändring av rangordningen har inneburit att alla förändringar har setts som ett sent val.

I och med övergången till Mitt gymnasieval kommer sena val endast att kunna läggas till efter gjorda val. Eleverna kommer inte att kunna ändra rangordningen av sina val.

Utbildningsförvaltningen föreslår att hantering av sent val läggs in och förtydligas i kriterierna i ett nytt avsnitt, 1.2.

I Mitt gymnasieval används valrang, alltså elevens rangordning av valet, innan lottning när urval behöver göras mellan sökande med lika merit och ansökan till samma program. Detta behöver därför ändras i kriterierna.

Ändringar i kriterierna:

- lägg till ett nytt avsnitt 1.2 som förtydligar vem som får göra sent val och förtydliga att sen val i 1.1.
- Tillägg av valrang innan lottning när urval görs vid lika merit (2.1)
- 1.4 och 1.5 föreslås tas bort eftersom de beskriver rutiner för hantering som inte bör ingå i beslutet om kriterier. Rutinerna förtydligas för de sökande i information på Uppsala.se.

Föreslagna förtydliganden

Utöver ovan förändringar föreslås några förtydliganden i texten, till exempel att överlämningen av reservantagningen görs inför läsårsstarten och inte i början av höstterminen.

Konsekvenser för barn och elever

Ändringarna i kriterierna är en följd av vår övergång till Mitt gymnasieval. Ändringarna innebär inte några negativa konsekvenser för eleverna. För att säkerställa att så många elever som möjligt ska ha de bästa förutsättningarna att få ett gymnasieval som de önskar har förvaltningen arbetet mycket med kommunikation och information till elever, vårdnadshavare och studie- och yrkesvägledare. I kommunikationsarbetet har tagits fram ett budskap som ska bidra till att eleverna gör en ansökan på rätt sätt, de ska uppmanas till att drömma stort och säkra upp.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 29 oktober 2026
- Bilaga 1, Förslag till Kriterier för val, antagning och placering i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Uppsala kommun

Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Reglerande styrdokument: Kriterier

Beslutsfattare: Utbildningsnämnden
Beslutsdatum: 2025-11-25
Diarienummer: UBN-2025-02687

Dokumentansvarig: Enhetschef antagning och placering

Lokala föreskrifter

Taxor och avgifter

Kriterier

Innehåll

Inledning 3
Syfte 3
Omfattning 3
Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola 4
1. Valperioder, antagningsperioder och svarstid 4
2. Antagning till nationella program och introduktionsprogram 5
3. Antagning till anpassad gymnasieskola 7
Definitioner och begrepp 8
Ansvar 9
Relaterade dokument 9
Dokumenthistorik 9
Bilaga 1 Antagning genom fri kvot till Lundellska skolans specialpedagogiskt utformade samhällsvetenskapsprogram, med inriktning beteendevetenskap 10

Inledning

Antagning till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola regleras i 15–19 kap. skollagen (2010:800) samt 4–8 kap. gymnasieförordningen (2010:2039). Antagning till gymnasieskola omfattar nationella program och introduktionsprogram. Dessa kriterier som beslutas av utbildningsnämnden tydliggör hur kommunen tillämpar nyss nämnda lag och förordning.

Syfte

Syftet med detta styrdokument är att tydliggöra utbildningsnämndens styrning av antagning till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Kriterierna utgör nämndens konkretisering av hur skollagen och gymnasieförordningen ska tillämpas i Uppsala kommun. Kriterierna ska säkerställa att kommunen ger en likvärdig service.

Omfattning

Dessa kriterier gäller för Uppsala kommuns gymnasieantagning. Gymnasieantagningen ansvarar för att handlägga och anta sökande till kommunala och fristående gymnasieskolor belägna i Uppsala och kommuner som har meddelat att de vill ingå i den gemensamma antagningen; Heby, Knivsta, Tierp och Östhammars kommun.

För information om hur processen går till och vad som förväntas i samband med till exempel ansökan om eller byte av gymnasieprogram, se www.uppsala.se.

Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Följande kriterier tydliggör hur skollagen och gymnasieförordningen tillämpas av gymnasieantagningen i Uppsala kommun för elever och vårdnadshavare som ansöker till gymnasieutbildning på gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola.

1. Valperioder, antagningsperioder och svarstid

1.1 Ansökan kan göras under följande perioder:

- Valperiod 1: Gymnasieval
- Valperiod 2: Omval och gymnasieval
- Sent val: Ansökningar som görs och val som läggs till efter valperiodernas slut ~~benämns sent val.~~

1.2 Sent val får göras av sökande som

- Saknar en ansökan inför slutlig antagning eller reservantagning.
- Behöver lägga till val i sin ansökan inför den slutliga antagningen på grund av ändrad behörighet.
- Saknar en antagning efter slutliga antagningen.

1.3 Antagningsbesked ges under följande perioder:

- Preliminär antagning efter valperiod 1
- Slutlig antagning efter valperiod 2
- Reservantagning

~~1.4 Svarstid efter antagningsbesked:~~

- ~~Preliminär antagning ska inte besvaras~~
- ~~Slutlig antagning besvaras enligt beslutad tidplan, innan reservantagningen har påbörjats~~
- ~~Reservantagningen ska besvaras enligt beslutad tidplan~~

~~1.5 Reservantagningen genomförs av antagning gymnasieskola.~~

1.6 ~~I början av höstterminen~~ Inför läsårsstarten överlämnar antagning gymnasieskola ansvaret för antagning och placering av nya elever för innevarande skolår till respektive huvudman.

1.7 Datum för valperioder, preliminär och slutlig antagning, reservantagning, sent val, svarstid och andra för gymnasieantagningen viktiga aktiviteter fastställs årligen av utbildningsförvaltningen. De fastställda datumen för elevers ansökningar publiceras på kommunens webbplats.

2. Antagning till nationella program och introduktionsprogram

Mottagande, urval och antagning till gymnasieskola regleras i 15–17 kap. skollagen samt 4–8 kap. gymnasieförordningen.

2.1 Urval vid antagning

- Rangordning till sökta program sker utifrån sökandes mottagande och meritvärde
- Vid lika meritvärde ~~används~~ görs urval utifrån
    a. valrang sedan
    b. lottning

2.2 Slutlig antagning

- Samtliga elevers resultat i årskurs 9, det vill säga även resultaten för de elever som genomgår lovskola och prövning i ett eller flera ämnen, beaktas vid slutlig antagning.

2.3 Reservantagning

- Reservantagning sker utifrån sökandes svar på sitt slutliga antagningsbesked.
- De sökande placeras i reservkö efter sitt mottagande och meritvärde.
- Sökande antas på lediga platser på sökt program.
- Sökande som kompletterar med betyg rangordnas i reservkön på sitt nya meritvärde.
- Om den sökande får en ny antagning på högre valrang än vid slutlig antagning, förlorar sökande sin tidigare antagning.

2.4 Antagning genom fri kvot

- Antagning genom fri kvot görs genom en sammanvägd individuell bedömning av den sökandes meriter och skäl till ansökan.
- Särskilda omständigheter vid antagning på fri kvot avser
    - utländska betyg som inte kan jämföras med svenska,
    - tillfälliga medicinska skäl eller
    - tillfälliga sociala skäl.
- Sökande behöver inkomma med relevanta underlag.
- Antagning till samhällsvetenskapsprogrammet på Lundellska skolan som riktar sig till elever som har diagnos eller funktionsnedsättning inom autismspektrat görs genom fri kvot (se bilaga 1).

2.5 Särskilt urval till Celsiusskolan – efter överlämning

- Efter överlämning av reservlistor till Celsiusskolan görs följande urval vid lika meritvärde:
    1. Sökande som är idrottsligt uttagna till RIG (Riksidrottsgymnasium)
    2. Sökande som är idrottsligt uttagna till NIU (Nationellt godkänd idrottsutbildning)
    3. Övriga sökande

2.6 Övriga regler

- Utbildningsnämnden beslutar om rätten för asylsökande med tillfälliga personnummer över 18 år att tas emot i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

3. Antagning till anpassad gymnasieskola

Mottagande, urval och antagning till anpassad gymnasieskola regleras i 18–19 kap. skollagen samt 4–5 samt 7–8 kap. gymnasieförordningen. Rätt till nationellt eller individuellt program prövas genom en samlad bedömning av medicinsk, social, psykologisk och pedagogisk bedömning.

3.1 Platstillgång till anpassad gymnasieskola

- Platserna i anpassad gymnasieskola anpassas efter de sökandes önskemål.

Definitioner och begrepp

Anpassad gymnasieskola (tidigare gymnasiesärskola) är en frivillig skolform som är öppen för ungdomar vars skolplikt har upphört och som enligt beslut har rätt att gå i anpassad gymnasieskola. Utbildningen ska påbörjas senast under det första kalenderåret det år de fyller 20 år.

Fri kvot innebär att en antagning sker på andra grunder än på betygsurvalet. De sökande får företräde framför elever i betygsurvalet i sin urvalsgrupp. Beslut om antagning på fri kvot kan inte överklagas.

Gymnasieskola är en frivillig skolform som är öppen för ungdomar bosatta i Sverige, har avslutat grundskolan och som påbörjar gymnasieskolan senast under det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

Gymnasieval är sökandes val av utbildning till gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola.

Huvudman är den som ansvarar för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Kommuner är huvudmän för kommunala skolor. Regioner är huvudmän för regionala skolor. Fristående gymnasieskolor och fristående anpassade gymnasieskolor har enskilda huvudmän.

Introduktionsprogram (IM) är utbildningar i gymnasieskolan som ska ge elever som saknar behörighet möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till arbete. Introduktionsprogrammen är programinriktat val (IMV), yrkesintroduktion (IMY), individuellt val (IMA) och språkintroduktion (IMS).

Mottagande är ett beslut om den sökande ska tas emot på utbildning eller inte. Beslut visar om det gäller mottagande i första eller andra hand.

Nationella program är utbildningar i gymnasieskolan och består av 18 nationella program, varav sex är högskoleförberedande program och 12 är yrkesprogram. Inom programmen finns olika inriktningar, särskilda varianter och gymnasial lärlingsutbildning.

Omval är en ändring av den sökandes gymnasieval.

Preliminär antagning görs på vårterminen. Urval bland de sökande baseras främst på den sökandes höstterminsbetyg. Preliminär antagning syftar till att huvudmän ska kunna dimensionera och planera utbildningen, men ger också eleverna möjlighet att se hur de ligger till i den preliminära antagningen till sökt gymnasieprogram.

Reservantagning är en antagning som görs efter slutlig antagning för sökande ~~som är antagna på lägre rangordnade val och~~ som önskat stå kvar som reserv på högre rangordnade val. Reservantagningen genomförs digitalt i system utifrån sökandes svar på slutligt antagningsbesked.

Sent val görs enligt beslutade ansökningsperioder, efter valperiodernas slut. Sent val är val är för sökande som inte har gjort en ansökan till gymnasieskolan ~~eller~~ och för sökande som saknar en ~~slutlig~~ antagning.

Slutlig antagning är det slutliga beslutet om antagning och ska om möjligt fattas före den 1 juli det år utbildningen börjar. Urval till den slutliga antagningen sker främst med slutbetyg från grundskolan men även betyg från lovskolan.

Tillfälliga medicinska skäl har elever som på grund av sjukdom eller skada haft tillfälligt försämrad studieförmåga. Diagnoser i sig betraktas inte som medicinska skäl om de inte är av tillfällig eller övergående karaktär.

Tillfälliga sociala skäl har elever som på grund av egen problematik eller förhållanden i familjen, i släkten eller hos närstående (till exempel sjukdom, separation, missbruk, trauma) haft tillfälligt försämrad studieförmåga.

Urval sker enligt 7 kap. gymnasieförordningen. Urval används om det inte finns plats för alla som sökt programmet på vald gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola. Urval, antagning och övrig fördelning av platser ska göras sakligt och opartiskt.

Valperiod är den tidsperiod under vilken en sökande kan ansöka till gymnasial utbildning på gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola.

Ansvar

Utbildningsnämnden ansvarar för beslut om ändringar av styrdokumentet Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Ansvar för att styrdokumentet är aktuellt är den chef i utbildningsförvaltningen som är ansvarig för Uppsala kommuns gymnasieantagning.

Relaterade dokument

Samverkansavtal – primärt samverkansområde, mellan Uppsala kommun och samverkanskommuner

Rutin för att Rapportera utbud och dimensionering

Dokumenthistorik

Datum	Dokumenthändelse
2023-10-19 (§ 113)	Antagen ”Kriterier för antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola” (UBN-2023-04060)
2024-11-19 (§ 105)	Reviderad ”Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola (UBN-2023-04060)
2025-11-25 (§ 115)	Reviderad ”Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola” (UBN-2025-02687)
2026-11-26	Reviderad ”Kriterier för val, antagning och placering till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola”, utifrån införandet av nytt gymnasieantagningssystem (UBN-2026-05383)

Bilaga 1

Antagning genom fri kvot till Lundellska skolans specialpedagogiskt utformade samhällsvetenskapsprogram, med inriktning beteendevetenskap

Programmet riktar sig till elever som har en diagnos eller funktionsnedsättning inom autismspektrat.

Kriterier för antagning genom fri kvot

Observera att eleven ska vara behörig till det sökta programmet för att kunna bedömas i fri kvot.

Skäl som gäller för ansökan om antagning genom fri kvot:

- att eleven har en dokumenterad diagnos inom autismspektrat eller
- att eleven har en tydlig problematik inom autismspektrat samt
- att eleven bedöms ha förutsättning att klara en gymnasieexamen inom tre år på Samhällsvetenskapligt program.

Ovanstående skäl ska styrkas genom utlåtande/intyg som visar elevens behov av att gå i ett mindre sammanhang.